Informatienota raad

Zaaknummer: Z-18-043342
Nummer: DOC-19-152531
Datum: 3-5-2019
Steller: College
Onderwerp: Dossier huisvesting buitenlandse werknemers

Ter informatie

Kennis nemen van:
Dossier huisvesting buitenlandse werknemers

Aanleiding
Onderzoeksbureau Rigo werkt aan de evaluatie van ons beleid huisvesting buitenlandse werknemers. Daarnaast zijn er regionale ontwikkelingen op het dossier huisvesting buitenlandse werknemers. De lokale evaluatie en de regionale ontwikkelingen kunnen we niet los zien van elkaar. Ze vormen bouwstenen voor nieuw beleid. Ook werken wij aan de bij ons ingediende principeverzoeken en aanvragen omgevingsvergunning voor huisvesting van buitenlandse werknemers.

Op 15 oktober 2018 is er een themaraad geweest over de huisvesting van buitenlandse werknemers (bijlage 1). Directe aanleiding voor deze themaraad was een in december 2017 aangenomen motie, waarin de raad vroeg om een evaluatie van het huidige beleid (bijlage 2). Op 8 januari 2019 bent u geïnformeerd over de evaluatieopzet (bijlage 3). Ook heeft u toen het concept Plan van aanpak van het Ontwikkelingsbedrijf ontvangen (bijlage 4a).

De huisvesting van buitenlandse werknemers is een complexe opgave, die nauwe samenhang vertoont met de dossiers wonen, agri-business, handhaving, openbare orde en veiligheid, verblijfsrecreatie en het sociale domein. Ook is duidelijk dat het thema zich niet beperkt tot de gemeenten die het tot nu toe hebben beetgepakt, maar over de grenzen heen gaat. Het regionale plan van aanpak is een eerste stap om de huisvesting van buitenlandse werknemers gezamenlijk op te pakken.

In deze memo informeren wij u over bovengenoemde zaken.

Uitgangspunt in dit dossier is dat we een leefbare gemeente willen blijven. Leefbaar voor onze inwoners en leefbaar voor buitenlandse werknemers. Zowel de kwaliteit van de huisvesting als die van de kernen staat hierbij voorop.

Kernboodschap
Onderzoeksbureau Rigo is aan de slag
Op dit moment is Rigo bezig met dossieronderzoek, literatuurstudie, en interviews met betrokken ambtenaren, uitzendbureaus, werkgevers, woningbouwcorporaties en lto. Daarnaast zijn interviews gehouden met het college (18 juni) en raadsfracties (24 juni).

Regionale ontwikkelingen: Plan van aanpak Ontwikkelingsbedrijf
De afgelopen twee jaar hebben de gemeenten in de Kop van Noord-Holland, Opmeer en de provincie Noord-Holland, met ondersteuning van het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, gewerkt aan het krijgen van meer inzicht in het thema huisvesting buitenlandse werknemers. Hiervoor is kwantitatief en kwalitatief onderzoek gedaan naar de behoefte aan huisvesting (bijlage 4b en bijlage 4c).

In het college, in VVRE-verband en in het Bestuurlijk Afstemmings Overleg (BAO) is committment afgegeven om op Noord-Holland-noord schaal samen op te trekken, model Westland in te voeren, en onderzoek te doen.

Het plan van aanpak van het Ontwikkelingsbedrijf is een eerste stap om de huisvesting van buitenlandse werknemers gezamenlijk op te pakken (op Noord-Holland Noord niveau). Als regio West-Friesland pakken we dat wat regionaal gezien meerwaarde heeft, en kan rekenen op draagvlak bij alle Westfriese gemeenten regionaal op. Dit zijn een regionaal behoeftenonderzoek en de invoering van model Westland (registratie). Wat lokaal kan, pakken we lokaal op. Kortom: Het plan van aanpak van het Ontwikkelingsbedrijf is wat ons betreft niet in beton gegoten. Daar waar nodig, sturen we bij of passen we aan. Lokaal maatwerk is mogelijk. We blijven echter streven naar een gemeenschappelijk uitgangspunt op basis waarvan we op lokaal niveau zaken verder uitwerken.

Regionale ontwikkelingen: Kick-off bijeenkomst
Op 18 april 2019 is door de portefeuillehouder een kick-off bijeenkomst georganiseerd, waar betrokken bestuurders en ambtenaren uit West Friesland, en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord aanwezig waren. De hoofdlijnen uit deze bijeenkomst zijn:

- Door het Ontwikkelingsbedrijf is een verkenner aangesteld, die vooruitlopend op de aanstelling van een externe projectleider, op Noord-Holland Noord niveau bij alle gemeenten informatie komt ophalen over het dossier huisvesting buitenlandse werknemers. Na het zomerreces worden de resultaten van deze verkenning verwacht;
- Opmeer loopt voorop in de regio. Opmeer draait mee in de regio Noord-Holland Noord, waar al wordt gewerkt aan het plan van aanpak van het Ontwikkelingsbedrijf. Zo is Opmeer al gestart met de registratie van buitenlandse werknemers (model Westland). Burgemeester Nijpels geeft aan dat de urgentie hoog is en dat we vooral aan de slag moeten.
- Het is belangrijk dat we de regie houden op het dossier. We moeten uitgaan van dezelfde probleemdefinitie en dezelfde opdracht. De huisvestingsvraag doet zich ook buiten de agrarische sector voor.
- Het belang van onderzoek naar het aantal buitenlandse werknemers en de behoefte aan huisvestingsplaatsen wordt door alle gemeenten onderschreven.
- De invoering van het Westlands Model helpt ons om meer inzicht te krijgen in aantallen, en draagt bij aan een sterkere rechtspositie van buitenlandse werknemers.
- Het is belangrijk dat het plan van aanpak goed aansluit bij andere bovenregionale dossiers, zoals de Structuurschets West-Friesland, het Pact van West-Frieseland en Holland Boven Amsterdam.

De regionaal-ambtelijke werkgroep West-Friesland komt maandelijks bij elkaar.

Samenhang lokaal en regionaal
De lokale evaluatie en het opstellen van lokaal beleid kunnen we niet los zien van de ontwikkelingen op regionaal niveau. Er zitten bouwstenen voor lokaal beleid in het regionale plan van aanpak:

- Onderdeel van het regionale plan van aanpak is onderzoek naar het aantal buitenlandse werknemers. Er zijn geen betrouwbare cijfers over het aantal buitenlandse werknemers dat in West-Friesland

werkt en verblijft. Dat de behoefte aan huisvesting groter is dan de 1000 bedden, die wij in 2011 als uitgangspunt voor ons beleid hebben genomen, is ook zonder nader onderzoek duidelijk. Wel is er behoefte aan meer inzicht op dit punt. Bovendien geeft het onderzoek antwoord op de vraag waar we op dit moment staan wat de huisvesting betreft: in hoeverre moeten we onze taakstelling bijstellen?

- Door de regionale aanpak volgens Model Westland krijgen we beter zicht op waar buitenlandse werknemers verblijven en vermijden we 'hoppen' binnen Noord-Holland Noord. Door uniformering van de registratie krijgen we inzicht in de dynamiek van de buitenlandse werknemers.

Lopende verzoeken en aanvragen om omgevingsvergunning
Tijdens de themaraad van 15 oktober 2018 heeft wethouder van Langen aangegeven dat wij, tijdens het evaluatieproces, de winkel open willen houden voor lopende verzoeken (zie bijlage 1 verslag themaraad). Sindsdien zijn enkele verzoeken in uw raad behandeld, die de nodige discussie hebben opgeleverd. Wij willen u dit soort verzoeken blijven voorleggen.

Consequenties
Houdt er rekening meer dat regionale processen langer kunnen duren.

Communicatie
De raadsinformatienota publiceren we samen met de daarbij behorende bijlagen op de openbare lijst bij de raadsstukken.

Vervolg
1. Na het interview van de raadsfracties op 24 juni rondt Rigo het evaluatierapport af. Wij willen de uitkomsten van de beleidsevaluatie na de zomer, presenteren.
2. Wij informeren u over de uitkomsten van de verkenning op Noord-Holland Noord niveau.
3. Ingekomen verzoeken blijven wij op basis van de gemaakte afspraken aanbieden aan de klankbordgroep en/of de raad. Bij elk verzoek geven wij duidelijk aan waarom het verzoek wel of niet past in het beleid. Daar waar wij willen afwijken van het huidige beleid, doen wij u een voorstel voor nieuw beleid.

Bijlagen
- 1. Verslag themaraad (DOC-18-103777)
- 2. Motie (IVR-17-05216)
- 3a. Informatienota raad (DOC-18-113717)
- 3b. Evaluatieopzet beleid huisvesting arbeidsmigranten (DOC-18-111057)
- 3c. Aanvullingen raadsfracties op evaluatieopzet
- 4a. Concept plan van aanpak voor regionale uitwerking huisvesting buitenlandse werknemers Ontwikkelingsbedrijf NHN (DOC-19-158314)
- 4b. Kwantitatief onderzoek: "Huisvesting buitenlandse werknemers in De Kop van Noord-Holland en Opmeer", door Conclusr Datacollection Services, februari 2018 (DOC-19-158343)
- 4c. Kwalitatief onderzoek: "De kwalitatieve vraag naar huisvesting buitenlandse werknemers in De Kop Van Noord-Holland/regio Noord-Holland Noord in beeld", door Expertisecentrum Flexwonen, november 2018 (DOC-19-158342)